

INNEHÅLL

FÖRORD	9
Kapitel 1. INDUSTRIELL FORSKNINGS- OCH UTVECKLINGSVERKSAMHET	11
1.1 Produktivitetsökning, teknisk utveckling och immateriell kapitalbildning	11
1.2 Undersökningens syfte och uppläggnig	12
1.3 Forskning, utveckling och innovation - olika definitioner	13
1.4 Fyra sätt att mäta innovationsverksamheten	14
1.5 FoU-verksamhetens karaktär - en sammanfattning av empiriska resultat	17
1.5.1 Är innovationerna utbuds- eller efterfrågebestämda?	18
1.5.2 Skapas innovationer inom företagen eller av fristående forskare?	18
1.5.3 Överföring av idéer och innovationer	19
1.5.4 Sannolikheten att en idé blir innovation	20
1.5.5 Forsknings- och utvecklingsförloppets olika stadier	20
1.6 Företagsstorlek och FoU	21
Kapitel 2. FOU-VERKSAMHETEN I SVERIGE OCH I ANDRA LÄNDER	24
2.1 FoU-verksamheten i internationell jämförelse	24
2.1.1 Den totala FoU-verksamhetens omfattning och finansiering	24
2.1.2 FoU-verksamheten inom industrin	30
2.1.3 FoU-utgifternas tillväxt	32
2.1.4 Forskningsintensitetens variationer mellan branscher och länder	32
2.2 Industrins forskningsverksamhet i Sverige	36
2.2.1 Den svenska forskningsstatistiken	36
2.2.2 Forskningsverksamhetens omfattning i Sverige	40
Kapitel 3. FOU-VERKSAMHETEN I TRE SPECIALUNDERSÖKTA INDUSTRIBRANSCHER	43
3.1 Inledning	43
3.2 Det statistiska materialet	43

3.3	Urvalets omfattning	46
3.4	Forskningsintensiteten	48
3.5	FoU-verksamheten 1963 och 1969	50
3.5.1	FoU-utgifternas olika delar	51
3.5.2	Forskning kontra utvecklingsarbete	52
3.6	FoU-verksamheten i olika stora företag	53
3.7	Forskning i företagskoncerner	54
Kapitel 4.	MODELL OCH METODOLOGI	59
4.1	Den teoretiska bakgrunden	59
4.1.1	Att beräkna FoU-kapitalet	59
4.1.2	Produktionsfunktionen	64
4.1.3	Definition av marginalavkastning	65
4.1.4	Nuvärdeskalkyler	67
4.2	Två tidigare produktionsfunktionsstudier	72
4.2.1	Minasians studie	72
4.2.2	Mansfields studie	73
4.2.3	En jämförelse av tre metoder att mäta forskningsavkastningen	75
4.3	Tillämpade skattningsförfaranden	77
4.3.1	Permanent och gemensam struktur	77
4.3.2	Tvärsnittsskattning	77
4.3.3	Tvärtidsskattning	78
4.4	Betydelsen av specifikationsfel i produktionsfunktionen - en sammanfattning	79
Kapitel 5.	EMPIRISKA RESULTAT	81
5.1	Regressionsberäkningar	81
5.2	Beräkning av marginalavkastningen	90
5.3	En jämförelse med andra undersökningar	97
Kapitel 6.	SAMMANFATTNING	101
6.1	Forskningsintensiteten i olika länder och branscher	102
6.2	Beräkning av FoU-kapitalet	103
6.3	Regressionskattningarnas resultat	104
6.4	Den fortsatta forskningen	107

APPENDIX

- A. Förteckning över delbranscher inom de specialundersökta
industribranscherna 110
- B. Data om FoU-verksamheten på delbranschnivå 112
- C. Specifikationsfel vid estimering av produktionsfunktionen 114
- D. Data från regressionsberäkningarna på disaggregerad nivå 122

LITTERATUR OCH KÄLLOR 126

FIGURER

- 2:1 Sambandet mellan BNP per capita och FoU-utgifternas
andel av BNP i några OECD-länder 1971 26
- 2:2 Totala FoU-utgifternas procentuella andel av BNP 1971 i
några OECD-länder med fördelning på finansieringskällor 28
- 2:3. Industrins totala FoU-utgifter 1971 i några OECD-länder
i procent av förädlingsvärdet med fördelning på
finansieringskällor 31
- 4:1 En illustration av sambandet mellan investeringar och
kapitalstock för forskningen 60
- 4:2 En illustration av hur den årliga marginella avkastningen
från forskningskapitalet reduceras över tiden 68

TABELLER

- 1:1 Fördelning av kostnader och tidsåtgång mellan innovations-
processens olika stadier 21
- 2:1 FoU-verksamhetens relativa omfattning i några OECD-länder
1971 25
- 2:2 De offentliga forskningsanslagens relativa fördelning
på olika ändamål i några OECD-länder 1971 29
- 2:3 Forskningsintensitet i tio industriländer 33
- 2:4 FoU-verksamhetens omfattning och inriktning på produktgrupper
inom tillverkningsindustrin 1971 41
- 3:1 Antalet företag i de specialundersökta branscherna i SCB's
FoU-enkäter samt i denna undersökning 1965 och 1969 45
- 3:2 Jämförelse mellan företagen i SCB's industristatistik och
företagen i denna undersökning 1969 47

- 3:3 Tre mått på forskningsintensiteten i de studerade industribranscherna 1969 49
- 3:4 Industrins FoU-utgifter 1963 och 1969 fördelade på extern och intern FoU-verksamhet 51
- 3:5 FoU-årsverkenas fördelning mellan forskning och utveckling 1963 och 1969 52
- 3:6 FoU-intensiteten i undersökta företag av olika storlek 1963 och 1969 54
- 3:7 Antalet svenska koncerner, vilkas moderbolag ingår i denna undersökning, med producerande dotterbolag i utlandet 1965 och 1970 55
- 3:8 Fördelning av koncernens omsättning och FoU-utgifter mellan Sverige och utlandet 1965 och 1970 56
- 3:9 Forskningsintensiteter för 30 koncerner 57
- 4:1 Hypotetiska värden på forskningskapitalet F_t 61
- 4:2 Värden på C_F och C_K för olika a_F , a_K och i 70
- 5:1 Resultaten av multipla regressionsanalyser på tvärsnittsdata för 1969 85
- 5:2 Resultaten av tvärtidsregressioner på data för åren 1963-1969 med delbransch- och årskonstanter 86
- 5:3 Antalet företag samt genomsnittsvärden för variablerna i tvärsnittsstudien 1969. Monetär ansats 91
- 5:4 Produktionsfaktorernas direkta marginalavkastning i tvärsnittsstudien 1969. Monetär ansats 92
- 5:5 Nuvärden på marginalavkastningen i en tvärschnittsanalys för 1969. Monetär ansats 94
- 5:6 Antalet företag och observationer samt genomsnittsvärden för variablerna i tvärtidsstudien 1963-1969 95
- 5:7 Nuvärden på marginalavkastningen i tvärtidsanalysen 1933-1969. Fysisk ansats 96
- 6:1 Avkastningen på FoU-investeringar 105